

GRANSKINGSUTVALGET

Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning

Årsmelding 2012 til Kunnskapsdepartementet

Innholdsfortegnelse

1 Innledning

2 Utvalgets arbeid

- 2.1 Oppsummering: Saker behandlet i utvalget
- 2.2 Klager vedrørende utvalgets avvisningsvedtak
- 2.3 Konkrete saker
  - 2.3.1 Saker som er overført fra 2011
  - 2.3.2 Nye saker
  - 2.3.3 Lokale saker som utvalget er blitt orientert om
  - 2.3.4 Forespørsler om mulige saker og utvalgets virkeområde

3 Andre aktiviteter

- 3.1 Felles samling med De nasjonale forskningsetiske komiteer
- 3.2 Klagesaker behandlet av KD

4 Internasjonalt samarbeid

Vedlegg:

Granskingsutvalget: Medlemmer og sekretariat
Møter 2012

1 Innledning

Granskingsutvalget ble i henhold til forskningsetikkloven opprettet 1. juli 2007. Ifølge § 11 annet ledd i forskriften til forskningsetikkloven skal Granskingsutvalget avgi en årsmelding til Kunnskapsdepartementet (KD) med utvalgets avgjørelser i anonymisert form. Denne femte årsmelding vedrører 2012.

2 Utvalgets arbeid

Det ble avholdt 5 utvalgsmøter i 2012.

2.1 Oppsummering: Saker behandlet i utvalget

I forskrift om behandling av etikk og redelighet i forskning § 6 første ledd første punktum heter det at Granskingsutvalget ”skal behandle saker om påstått vitenskapelig uredelighet”. Videre slås det fast at utvalget ”vurderer selv om en henvendelse gir grunn til videre undersøkelser eller er åpenbart grunnløs. Utvalget kan også behandle saker av eget tiltak.”

Saker som faller utenfor utvalgets virkeområde eller som er åpenbart grunnløse avvises av utvalget.

I proposisjonen til forskningsetikkloven heter det:

”Hovedansvaret for forebygging og behandling av uredelig forskning ligger på den enkelte institusjon”. (Ot.prp. nr 58 s. 51, 5. avsnitt).

Det heter videre:

”Utvalget skal være en nasjonal ressurs for institusjonene når det gjelder å behandle enkeltsaker hvor alvorlige brudd på god forskningspraksis kan ha funnet sted. Utvalget skal vurdere og behandle konkrete saker hvor det er mistanke om alvorlige tilfeller av uredelig forskning. Det kan være saker som forskningsmiljøene selv ikke kan eller bør behandle, bl.a. på grunn av mulige habilitetsproblemer, uten støtte fra et nasjonalt organ. Mindre alvorlige saker kan behandles på institusjonene og behøver i de fleste tilfeller ikke støtte av et nasjonalt organ.” (Ot.prp. nr 58 s. 51, 1. avsnitt).

Med dette som utgangspunkt vurderer Granskingsutvalget om en mottatt klage sendes videre til lokal behandling eller om utvalget selv vil åpne sak. Utvalget vil i særlige tilfeller overta en sak selv om den har vært behandlet lokalt jf. at utvalget kan behandle saker av eget tiltak.

Fire saker ble overført fra 2011 til 2012. Videre mottok Granskingsutvalget fem nye saker. Ved utløpet av beretningsperioden var fire saker ikke avsluttet.

Utvalget har i løpet av 2012 innført en fast praksis med hensyn til saker som sendes til lokal behandling. Disse sakene blir nå, samtidig med oversendelse, formelt avvist fra

Granskingsutvalget. Lokal institusjon blir opplyst om at det forventes en orientering til utvalget (jf. forarbeidene til forskningsetikkloven) når saken er ferdig behandlet. Denne praksisen utelukker ikke at utvalget senere behandler saken av eget tiltak.

I 2012 ble én sak avvist med den begrunnelse at den burde behandles lokalt. Videre ble én sak avvist da den ble ansett å falle utenfor utvalgets virkeområde. To saker ble avvist da det, sett hen til grad av alvorlighet, ble ansett tilstrekkelig at sakene hadde blitt behandlet henholdsvis lokalt eller av en nasjonal forskningsetisk komité.

Granskingsutvalget hadde to saker under granskning i 2012 (overført fra 2011). Det ble fattet vedtak i begge. I det ene tilfellet ble det konstatert vitenskapelig uredelighet, i den andre ble konklusjonen at utvalget ikke fant at det forelå vitenskapelig uredelighet. Begge avgjørelsene ble påklaget.

I den ene saken fattet KD avgjørelse i 2012 vedrørende klage over saksbehandlingen. Avgjørelse vedrørende klagen over innholdet i Granskingsutvalgets vedtak forelå ikke i 2012. Avgjørelse i den annen sak forelå ikke i 2012. Likevel omtales disse senere.

2.2 Klager vedrørende utvalgets avvisningsvedtak

2012 har vært det andre året hvor utvalget har mottatt klager på saksbehandlingen og det første året hvor det er mottatt klage over utvalgets avgjørelse. I følge forskningsetikkloven § 5 er KD klageinstans for klager vedrørende utvalgets saksbehandling. Klage over innholdet i en uttalelse fra utvalget behandles av et særskilt nedsatt utvalg.

Utvalget har i løpet av året mottatt fire klager på utvalgets vedtak. To gjaldt både klage over saksbehandlingen og klage over uttalelsens innhold. Utvalget har vurdert alle klager, ingen vedtak ble omgjort av utvalget og samtlige saker ble etterfølgende sendt til KD. Det har foreligget syv vedtak fra KD i 2012. Se nærmere om dette under punkt 3.2.

2.3 Konkrete saker

I det følgende beskrives hver enkelt sak utvalget har hatt til drøftelse i beretningsperioden.

2.3.1 Saker som er overført fra 2011

Sak 1/2012: Sak sendt til lokal behandling, deretter avvist

Granskingsutvalget mottok en klage med påstand om vitenskapelig uredelighet vedrørende bruk og tolking av forskningsdata inklusiv selektiv presentasjon av data i en publisert artikkel. Klager hevdet at den innklagede ”pyntet” på resultatene av egen forskning for å fremme forretningsinteressene sine.

Saken ble sendt til behandling ved relevant universitet, som ba sitt forskningsetikkutvalg (FU) om en vurdering. FU sendte saken videre til det aktuelle fakultet som tok saken til behandling ”i henhold til retningslinjene”.

Det fremgår av orienteringen fra institusjonen at fakultetet trakk inn to sakkyndige. Dekanen sluttet seg til de sakkyndiges vurderinger om at det ikke var grunnlag for påstandene om vitenskapelig uredelighet knyttet til innklagedes forskning. Dekanens konklusjon ble formidlet til FU. I tilleggsvurderinger til ledelsen for universitetet føyde FU til at saken er en sammenblanding av vitenskapelig og forskningsetiske problemstillinger og nevnte at ”kontroversiell forskning” ikke er det samme som uredelig forskning. Videre sa FU at vitenskapelige kontroverser normalt skal drøftes i åpne, vitenskapelige fora.

Ledelsen for universitetet sluttet seg til FUs konklusjon i saken. Opplysninger om sakens behandling ble meddelt Granskingsutvalget i denne beretningsperioden ca. 1,5 år etter at saken var sendt til lokal behandling.

Med henvisning til lokal behandling og at hverken faglig uenighet eller uenighet hva angår kvaliteten av forskningen ikke er å anse som alvorlig brudd på god vitenskapelig praksis, avviste Granskingsutvalget å gå inn i saken.

Utvalget sendte samtidig med avvisningen et brev til involvert institusjon hvor det ble påpekt enkelte svakheter i saksbehandlingen, ikke minst som følge av at institusjonen ikke syntes fullt ut å ha fulgt egne interne retningslinjer for behandling av slike saker.

Klager påklagde avvisningsvedtaket. Klager trakk senere denne klagen. Selv om sistnevnte først fant sted i 2013 omtales det likevel her slik at saken betraktes som avsluttet med denne årsmelding.

Sak 2/2012: Sak gransket av utvalget etter lokal behandling

Saken vedrørte spørsmålet om vitenskapelig uredelighet i en doktoravhandling godkjent etter disputas i 2004. Forskningen foregikk før forskningsetikkloven trådte i kraft 1. juli 2007.

Granskingsutvalget vurderte at det også kan uttale seg om forskning som foregikk før loven trådte i kraft.

Saken startet da to professorer i 2010 varslet ledelsen ved en institusjon om mulig plagiering i en doktoravhandling. Forfatteren av avhandlingen var på det tidspunkt ansatt ved institusjonen.

Institusjonens forskningsetiske utvalg delte seg i et flertall og et mindretall. Flertallet mente at syv innklagede tekststeder i avhandlingen ikke innebar plagiat, mindretallet mente det forekom en rekke tilfelle av plagiat i avhandlingen. Rektor valgte å følge flertallets syn. Etter en dialog med institusjonen valgte Granskingsutvalget å gå inn i saken.

Granskingsutvalget fant ikke saken tilstrekkelig utredet og nedsatte først et ad hoc-utvalg bestående av tre eksterne eksperter som utredet prinsipielle sider ved plagiatbegrepet. Granskingsutvalget besluttet deretter å åpne sak.

To av de tre tidligere benyttede sakkyndige ble bedt om å gi uttalelse om en lang rekke påstander om plagiat på nærmere angitte steder i avhandlingen. De to sakkyndige fant at det forelå omfattende plagiat, men ikke vitenskapelig uredelighet.

Granskingsutvalget var enig med de sakkyndige i at det forelå omfattende plagiering og dermed alvorlige brudd på god vitenskapelig praksis.

Flertallet i Granskingsutvalget mente at fremgangsmåten i avhandlingen måtte bebreides innklagede som grovt uaktsom og at det dermed forelå vitenskapelig uredelighet. Mindretallet mente at det ikke var grunnlag for å kalle handlemåten grovt uaktsom.

Granskingsutvalget var samstemmig om at det på flere punkter var grunnlag for å kritisere behandlingen på institusjonen, blant annet fordi en der brukte en feilaktig norm for hva som må kalles plagiat.

Granskingsutvalget kom frem til at innklagede hadde opptrådt vitenskapelig uredelig. Både saksbehandlingen og realitetsuttalelsen ble påklaget til KD.

I vedtak om klage på saksbehandlingen uttalte KD at det ikke forelå saksbehandlingsfeil.

KD konkluderte bl.a. med at det ikke er noe til hinder for at utvalget tar en sak opp til behandling selv om den har funnet sted før forskningsetikklovens ikrafttredelse. Uredelighet må vurderes ut fra dagjeldende forskningsetiske normer.

KD nedsatte i henhold til forskningsetikkloven et ad hoc-klageutvalg. Dette utvalg kom med sin konklusjon i januar 2013. Da granskingen for Granskingsutvalget sin del formelt ble avsluttet i 2012, skal konklusjonen fra klageutvalget kort omtales her slik at saken betraktes som ferdigrapportert med denne årsmelding.

Klageutvalget kom etter en samlet vurdering av art og omfang av avskrift i avhandlingen frem til at det forelå plagiat i objektiv forstand.

Klageutvalget fant det derimot ikke godtgjort at de faktiske omstendighetene i denne konkrete saken oppfylte vilkåret om grov uaktsomhet hos den innklagede. Granskingsutvalgets konklusjon kunne dermed ikke opprettholdes og klageutvalget konkluderte med at klager ikke hadde opptrådt vitenskapelig uredelig.

Saken betraktes om avsluttet.

Sak 3/2012: Sak sendt til lokal behandling

Granskingsutvalget mottok en henvendelse fra to forskere med anmodning om å undersøke spørsmål om mulig tyveri/plagiat av en forskningsidé.

Utvalget sendte saken til behandling ved involvert institusjon. Grunnet habilitetsoverveielser endte involvert institusjon opp med å behandle saken via settedekan og et setteutvalg. Disse inndro eksterne sakkyndige.

Utvalget mottok i denne beretningsperiode orientering om utfallet av lokal behandling. Granskingsutvalget mottok etterfølgende fornyet henvendelse fra klagerne.

Granskingsutvalget har ikke avsluttet saken i 2012.

Sak 4/2012: Sak gransket av utvalget etter lokal behandling

Utvalget mottok en klage fra to forskere som bl.a. vedrørte påstand om plagiering, forvridning, fabrikkering av faglig arbeid/resultat og forfalskning av faglige produkter hvor klagerne hevdet at de var opphavspersoner.

Saken gjaldt spørsmålet om tre forskere ved et forskningsinstitutt hadde opptrådt vitenskapelig uredelig i sitt arbeid med fire prosjektrapporter, en tidsskriftartikkel og et erratum til denne.

Etter en høring av partene besluttet utvalget å åpne sak. I forlengelsen av dette ble to eksterne sakkyndige bedt om å vurdere klagen med utgangspunkt i en rekke angitte dokumenter.

Saken startet opprinnelig som en intern varslings sak fra to forskningsledere ved et forskningsinstitutt. De to forskningslederne henvendte seg i april 2011 til Granskingsutvalget med påstander om at tre kolleger hadde opptrådt vitenskapelig uredelig. Klagerne mente deres egne bidrag til utviklingen av metoder og programvareverktøy som ble beskrevet i seks påklagede dokumenter forsettlig hadde blitt tonet ned eller forsøkt skjult av de innklagede forfatterne, mens de innklagedes egne bidrag hadde blitt fremhevet og overdrevet. Dessuten ble det fremsatt påstander om omfattende plagiering.

Granskingsutvalget konkluderte at det forelå alvorlige brudd med god vitenskapelig praksis i tre av de seks påklagede dokumentene. Dette gjaldt tre prosjektrapporter. Den ene av de innklagede hadde bare vært medforfatter på to av disse rapportene. Utvalget fant at de innklagede forfatterne ikke hadde handlet forsettlig eller grovt uaktsomt og at de således ikke hadde opptrådt vitenskapelig uredelig i forskningsetikklovens forstand.

Granskingsutvalget fant imidlertid grunnlag for å kritisere forskningsinstituttet for alvorlige systemfeil, særlig for feilaktig forståelse av normer for god henvisningsskikk, feil anvendelse av normer for medforfatterskap, lite tilfredsstillende opplegg for intern gransking og udokumentert, varierende rapporteringspraksis.

Både saksbehandlingen og realitetsuttalelsen ble pålagt til KD i denne beretningsperiode.

Da Granskingsutvalgets vedtak i saken forelå i denne beretningsperiode skal det her nevnes at KD ikke fant at det forelå saksbehandlingsfeil. Klage over realitetsuttalelsen ble senere trukket av klagerne.

Saken anses hermed som avsluttet.

2.3.2 Nye saker

Sak 5/2012: Sak sendt til lokal behandling

Utvalget mottok en klage fra en ph.d- stipendiat med mistanke om forfalskning/manipulasjon og fabrikkering av data i forbindelse med planlegging av forskning og forsøk på publisering. Mistankene gjaldt klagers veileder.

Saken ble sendt til lokal behandling.

Granskingsutvalget har ikke avsluttet saken i 2012.

Sak 6/2012: Sak avvist med henvisning til utvalgets virkeområde

Utvalget mottok en klage fra en virksomhet med påstand om selektiv bruk av data, samt flere forskningsetiske problemstillinger relatert til dårlig forskningskvalitet i en rapport, samt omtale i medier. Rapporten var utarbeidet av en forsker ved en høyskole.

Selektiv bruk og valg av data for å støtte en bestemt forskningskonklusjon kan likestilles med forfalskning som i henhold til forskningsetikkloven kategoriseres som alvorlig brudd på god vitenskapelig praksis og dermed vitenskapelig uredelighet. I den konkrete saken vurderte utvalget imidlertid at påstandene om selektiv bruk av data/fakta ved forfetting av rapporten i bunn og grunn dreide seg om manglende kunnskap og lav faglig kvalitet. Slike forhold faller utenfor begrepet vitenskapelig uredelighet og dermed utenfor utvalgets virkeområde. Dette ble meddelt klager.

Saken betraktes hermed som avsluttet for Granskingsutvalgets del.

Granskingsutvalget er blitt informert om at NESH (Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora) på anmodning fra klager etterfølgende har behandlet forskningsetiske aspekter av saken som ikke faller inn under lovens definisjon av vitenskapelig uredelighet.

Sak 7/2012: Sak sendt til lokal behandling og samtidig avvist¹

Utvalget mottok en klage med påstand om at en ansatt ved et museum dels hadde plagiert ideer fra et mastergradsprosjekt og dels manglet kreditering i en internasjonal utstillingskatalog om kunst.

---

¹ Med denne saken tok utvalget opp en ny praksis i saker som sendes til lokalt nivå. Den nye praksisen innebærer at saken avvises samtidig som den sendes til lokalt nivå.

Utvalget fant ikke at det forelå særlige grunner for å ta saken opp til gransking. Utvalget avviste dermed klagen og sendte saken til ansvarlig lokal institusjon for nærmere vurdering, evt. ut fra en forundersøkelse og i gitt fall åpning av granskingssak (realitetsbehandling).

I oversendelsesbrevet anmodet utvalget institusjonen om å gi skriftlig orientering om saken når den var ferdigbehandlet. Utvalget påpekte at det generelt er hensiktsmessig å anvende habile, eksterne eksperter og nevnte samtidig at det for en institusjon som ikke tidligere har behandlet mulige uredelighetssaker kunne anbefales å be om råd fra andre institusjoner med erfaring fra behandling av slike saker.

Utvalget hadde ikke mottatt orientering om den lokale behandlingen ved utgangen av 2012.

Sak 8/2012: Sak avvist med henvisning til behandling hos NENT

Utvalget mottok en klage vedrørende urettmessig angitt forfatterskap i en vitenskapelig artikkel. Artikkelen var kun oppført med én forfatter, selv om fire andre forskere i følge klagen skulle vært oppført som medforfattere. Saken hadde allerede vært behandlet av NENT (Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi). Det berørte tidsskriftet hadde tilbudt seg å rette opp feilen.

Utvalget viste til at behandlingen hos NENT kunne likestilles med lokal behandling og fant ikke at det forelå særlige grunner som tilsa at utvalget burde ta saken opp til egen gransking.

Utvalget avviste dermed å åpne sak.

Sak 9/2012: Sak med lokal behandling påklaget til utvalget og Sivilombudsmannen

En lokalt behandlet sak ble meldt inn av en stipendiat som hadde fått refusert sin doktoravhandling og blitt tvangsmessig utmeldt av ph.d- programmet.

Det var ikke omstridt at plagiering hadde funnet sted. I klagen til utvalget fremgikk at vedkommende vedgikk å ha vært uaktsom ved plagiering, men ikke grov uaktsom.

Klager mente at det forelå saksbehandlingsfeil ved den lokale behandlingen.

Da det forelå opplysninger om at saken også var klaget inn for Sivilombudsmannen, besluttet Granskingsutvalget å avvente avgjørelse fra denne før videre behandling av saken.

Saken ble ikke avsluttet i 2012.

2.3.3 Lokale saker som utvalget er blitt orientert om

Det forutsettes i forarbeidene til forskningsetikkloven at institusjoner orienterer Granskingsutvalget om mulige alvorlige uredelighetssaker som behandles lokalt. Da utvalget har som en av sine oppgaver å sikre en mer enhetlig behandling av saker er slik orientering

viktig. Nedenfor omtales seks skriftlige orienteringer utvalget har mottatt i denne beretningsperioden.

1)

Utvalget mottok fra et universitet orientering om brudd på forskningsetiske retningslinjer. Saken startet med en mistanke om plagiat i en avhandling. Klagen ble fremsatt av prodekanen for det fakultet hvor avhandlingen var levert. Saken ble behandlet lokalt via institusjonens forskningsetiske utvalg. Utvalget konkluderte med at det forelå plagiat ut fra definisjonen i nasjonale forskningsetiske retningslinjer. Innklagede hadde gjort gjeldende at omfanget ikke var stort sammenliknet med avhandlingens totale omfang. Det forskningsetiske utvalget var ikke enig i at det må tas et slikt utgangspunkt ved vurdering av omfang.

Det lokale utvalget fant ikke at det forelå klar sannsynlighetsovervekt for fortsett, men mente derimot at det var klar sannsynlighetsovervekt for at plagieringen var et resultat av grov uaktsomhet. Det lokale utvalget konkluderte med at det forelå uredelighet.

Universitetsledelsen sendte deretter saken til ansvarlig fakultet for eventuell oppfølging.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

2)

Utvalget mottok en foreløpig orientering fra et universitet hvor en tidligere masterstudent hadde fremsatt anklage om at store deler av hans masteroppgave hadde blitt kopiert inn i en konferanseartikkel publisert av en vitenskapelig ansatt ved universitetet. Det lokale forskningsetiske utvalg konkluderte at det utvilsomt forelå plagiat. Da det forelå mistanke om plagiering av andre studentarbeider, besluttet ledelsen ved universitetet å nedsette et granskingsutvalg med eksterne sakkyndige.

Det ble opplyst at Granskingsutvalget ville bli orientert når rapporten fra de eksterne sakkyndige forelå. Denne forelå ikke i 2012.

3)

Et universitet orienterte Granskingsutvalget om en anklage om plagiat av resultater i en masteroppgave benyttet av en professor som hadde fungert som veileder for studenten. Anklagen var begrunnet i at resultatene ble benyttet i en artikkel som for mange år siden ble sendt til en konferanse og senere ble publisert. Professoren unnlot å innhente forhåndssamtykke fra studenten og sendte den ferdige artikkelen med seg selv som eneforfatter. Professoren erkjente alle forhold og tilbød seg å rette opp så langt det var mulig.

Rektor fant at den innklagede opprinnelig hadde handlet i strid med gjeldende forskningsetiske retningslinjer vedrørende forfatterskap og medforfatterskap. Rektor fant videre at innklagede hadde sannsynliggjort at saken dreide seg om en ubetenksomhet ut fra datidens lavere bevissthet på forfatterskap (1988), snarere enn et bevisst forsøk på å frata klager kreditt. Rektor fant de påklagede forholdene var av en slik karakter at de ikke trengte

videre oppfølging på rektornivå og sendte saken til fakultetet som tilsettingsmyndighet for vurdering av eventuelle tjenesterettslige reaksjoner.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

4)

Et universitet ble gjort oppmerksom på plagiat i en doktoravhandling innlevert i 2012. Universitetet nedsatte et ad hoc-utvalg for å undersøke saken nærmere. Ad hoc-utvalget fant omfattende mengder plagiat i avhandlingen. Den innklagede erkjente urettmessigheten av kildebruken. Ad hoc-utvalget konkluderte enstemmig med at bruddene med god vitenskapelig praksis i avhandlingen var alvorlige og at det var utvist grov uaktsomhet. Opptreden ble videre karakterisert som ”vitenskapelig uredelig”, jfr. forskningsetikkloven § 5 annet ledd. Rektor og fakultetsstyret stilte seg bak konklusjonen til ad hoc-utvalget. Godkjenningen av doktorgraden ble omgjort.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

5)

En forskningsinstitusjon orienterte om plagiering begått av en ansatt. Denne hadde benyttet andres forskning i to vitenskapelige artikler. Institusjonen hadde tatt kontakt med involvert tidsskrift. Det ble sendt ut melding om tilbaketrekning av begge artiklene. Saken ble ellers håndtert som en personalsak.

Granskingsutvalget tok orienteringen til etterretning.

6)

En høyskole mottok varsel om en rapport utført av et eksternt konsulentfirma. Varslerne mente at skolens retningslinjer for eksterne evalueringer ikke var fulgt og at de interne prosjektlederne hadde påvirket rapporten betydelig utover hva som oppfattes som nøytralt og normalt.

Saken ble overført til forskningsetisk utvalg. Etter lokal behandling ble det konkludert med at det ikke var tale om en forskningsetisk sak.

Granskingsutvalget konstaterte at saken falt utenfor utvalgets virkeområde.

2.3.4 Forespørsler om mulige saker og utvalgets virkeområde

Utvalgets sekretariat har også i denne beretningsperioden fått muntlige henvendelser, både fra enkeltpersoner og representanter for institusjoner, som har beskrevet potensielle uredelighetssaker (noen ganger i anonymisert form) med ønske om råd og veiledning omkring definisjonen av uredelighet (særlig i forhold til plagiering og regler for forfatterskap) eller for å få svar på spørsmål om mulig behandling av en konkret sak lokalt eller via utvalget.

I tillegg har utvalget mottatt henvendelser som klart har falt utenfor Granskingsutvalgets virkeområde. Den ene gjaldt en henvendelse vedrørende faglig uenighet. En annen gjaldt orientering om plagiering ved et utenlandsk universitet.

3 Andre aktiviteter

3.1. Felles samling med De nasjonale forskningsetiske komiteer

Årets felles samling fokuserte bl.a. på forskningsetiske problemstillinger knyttet til plagiering. Et tema som var særdeles relevant for Granskingsutvalget, ikke minst grunnet en rekke aktuelle plagieringssaker og at plagiering synes å være en av de mest fremtredende former for brudd på god vitenskapelig praksis både i Norge og i andre land.

3.2. Klagesaker behandlet av KD

Kunnskapsdepartementet fattet vedtak i syv klagesaker i 2012. Fire av disse ble oversendt fra Granskingsutvalget i 2011, to omkring årsskiftet, mens den siste ble oversendt litt senere i 2012.

Ingen av klagene ble tatt til følge, men departementet fant i én sak at det var forekommet mindre feil. I en av sakene forelå egentlig saksbehandlingsfeil hos Granskingsutvalget. Etter KDs vurdering virket feilen dog ikke bestemmende for innholdet i utvalgets vedtak. I denne saken (sak oversendt til lokal behandling omtalt som sak 10 i årsmelding for 2011) konkluderte Granskingsutvalget med at saken var behandlet på tilfredsstillende vis på lokalt nivå. Utvalget så derfor ingen grunn til å gå nærmere inn i saken.

KD uttalte at når utvalget faktisk vurderer en konkret saksbehandling har utvalget plikt til å sørge for forsvarlig lokal behandling. Klager hadde pekt på mulige habilitetsproblemer ved den lokale behandlingen. Dette burde Granskingsutvalget ha undersøkt nærmere. KD påpekte i tillegg at utvalget må være tydelig i skillet mellom avvisningsvedtak og realitetsavgjørelser.

Selv om ingen av klagene førte frem, har avgjørelser og kommentarer fra KD, noen kritiske, vært nyttige for utvalgets videre arbeid.

4 Internasjonalt samarbeid

Utvalgets sekretariat har også i 2012 vært involvert i internasjonalt samarbeid, primært gjennom to møter i ENRIO (European Network for Research Integrity Offices) med henblikk på å utveksle erfaringer og drøfte problemstillinger av felles interesse. I forbindelse med det ene møtet (i Helsinki) ble det avholdt et åpent to dages seminar om god vitenskapelig praksis og uredelighet med internasjonale foredragsholdere. Seminaret markerte et jubileum for den nasjonale finske uredelighetsorganisasjon.

Vedlegg:

Granskingsutvalgets sammensetning

Nasjonalt utvalg for granskning av redelighet i forskning (Granskingsutvalget) ble første gang oppnevnt av Kunnskapsdepartementet i juli 2007. Utvalgets sammensetning i 2012 er følgende:

Medlemmer

- Professor Anne Robberstad (leder), Universitetet i Oslo
- Professor Ragnvald Kalleberg (nestleder), Universitetet i Oslo
- Konsulent Dag Slotfeldt-Ellingsen,
- Instituttleder Tone Fløtten, Fafo
- Dosent Sighild Westman-Naeser, Uppsala
- Professor Hallvard Tjelmeland, Universitetet i Tromsø
- Professor Astrid Læg Reid, NTNU

Varamedlemmer (numerisk):

1. Dekan/førsteamanuensis Tor Hauken, Universitet i Stavanger
2. Prorektor/professor Berit Rokne, Universitetet i Bergen
3. Klinisk forskningssjef Øyvind Kongstun Arnesen, Boehringer Ingelheim Norden
4. Seniorforsker Per-Henrik Zahl, Folkehelseinstituttet

Sekretariat: Sekretariatsleder Torkild Vinther

Møter i 2012

24. - 15. januar (inkl. deltakelse i Felles samling for De nasjonale forskningsetiske komiteer)
19. mars
31. mai
6. september
16. oktober

Granskingsutvalget
Prinsens gate 18
0152 Oslo